

Afdeling: Uddannelse og Mobilitet
Journal nr.: 20/12586
Dato: 1. april 2020

Udarbejdet af: Stine Liengaard Jensen
E-mail: stine.liengaard.jensen@rsyd.dk
Telefon: 40315069

Bilag 1: Notat vedr. HF og VUC FYNs ansøgning om en 2-årig almen studentereksamen i Odense

1. Baggrund

HF & VUC FYN søger om godkendelse til udbud af 2-årigt stx i Odense. Administrationen har vurderet sagen ud fra fem kriterier, som gennemgås nedenfor.

2. Vurdering

Kapacitet og tilgængelighed

Der findes i dag syv 2-årige stx-udbud (det tidligere studenterkursus) i Danmark. De ligger i Københavnsområdet (tre udbud), Aarhus, Aalborg, Herning og Toftlund. Til trods for, at uddannelsen er mest udbredt i de store byer, er der ikke noget tilbud i Odense eller på Fyn i øvrigt. Tilgængeligheden til en 2-årig stx vil derfor forbedres væsentligt for unge på Fyn med et nyt udbud i Odense.

Administrationen bemærker, at der siden 2012 har været et årligt optag på færre end tre elever med bopæl på Fyn på de eksisterende 2-årige stx-uddannelser. Dette dog med en enkelt undtagelse i 2015, hvor fem optagne elever havde bopæl på Fyn. Et nyt 2-årigt stx-udbud på Fyn vil på den baggrund ikke være i direkte konkurrence med andre udbydere af samme uddannelse. Derfor byder de nuværende 2-årige stx-uddannelser i Danmark også et nyt udbud på Fyn velkommen.

Med den profil, som HF & VUC FYN forestiller sig, er det derimod forventeligt, at den 2-årige stx-uddannelse vil være konkurrerende til den 2-årige hf og i mindre grad den 3-årige stx-uddannelse. Oplysninger om de nuværende 2-årige stx-uddannelser viser også, at unge, der starter på den uddannelse, i gennemsnit er ældre end stx-elever i øvrigt. I 2018 var 98 procent af de optagne elever på den 3-årige stx-uddannelse under 17 år på optagelsestidspunktet, hvorimod det kun gjaldt for 31 procent af de optagne elever på 2-årige stx-uddannelser. Derudover var 24 procent af de optagne elever på 2-årige stx-elever i 2018 20 år eller derover på optagelsestidspunktet. På den baggrund vil der i det følgende alene blive kommenteret på kapacitet, søgemønstre mv. for hf-udbud.

Der er fortsat ledig kapacitet på hf-uddannelser i og uden for Odense, selvom søgetallene for Fyns hf-udbud pr. 15. marts samlet set viser en samlet fremgang på otte procent fra 2019 til 2020.

Administrationen vurderer på den baggrund, at det er sandsynligt, at et 2-årigt stx-udbud sammenholdt med mindre ungdomsårgange vil kunne bidrage til en stigende overkapacitet hos andre hf-udbydere i og uden for Odense. Det forudsætter dog, at der er den efterspørgsel på en 2-årig stx-uddannelse blandt nuværende og potentielle hf-elever i Odense, som HF & VUC FYN oplever og argumenterer for.

De almene gymnasier fremfører derfor i deres høringssvar, at der med et nyt 2-årigt stx-udbud vil være behov for et loft på HF & VUC FYNs optagelseskapacitet på den 2-årige hf i Odense for at modvirke, at flere unge fravælger de decentrale almengymnasiale udbud. Administrationen tilslutter sig, at der i givet fald kan være behov for tiltag, der forhindrer en forskydning i hf-søgningen fra decentrale udbud mod et nyt 2-årigt stx-udbud i Odense.

Demografi og elevgrundlag

Den demografiske udvikling i Odense Kommune viser, at der fra 2010 til 2020 er sket et fald i antallet af 15-19-årige på fem procent. Fra 2020 til 2030 forventes et yderligere fald ligeledes på fem procent. I alle fynske kommuner på nær Middelfart og Nyborg har antallet af 15-19-årige været for nedadgående fra 2010 til 2020. Ud over øerne er det gået særligt hårdt ud over Svendborg, Faaborg-Midtfyn og Kerteminde kommuner, som har oplevet fald på hhv. 15, 13 og 12 procent i den tiårige periode. Fremskrivningerne viser desuden, at ungdomsårgangene vil blive mindre i samtlige fynske kommuner fra 2020 til 2030.

Hvad de unges søgemønstre angår, har der som nævnt oven for været en fremgang i søgningen til hf på Fyn fra 2019 til 2020. Søgningen til hf på Fyn har med enkelte dyk ligget højt og stabilt i perioden 2012 til 2020 med 815 ansøgere pr. 15. marts 2012, et minimum på 694 i 2017 og endeligt 818 ansøgere i 2020. Det bemærkes dog, at der blev oprettet et nyt hf-udbud for ordblinde i 2018, som har bidraget til en øget søgning fra 2018 til 2020.

De tre hf-udbud i Odense by har et stort elevgrundlag på trods af, at der kommer færre unge. HF & VUC FYN har også haft en fremgang i søgningen til deres hf-uddannelse i Odense på hele 19 procent fra 2019 til 2020. Pr. 15. marts 2020 havde de således 384 ansøgere, svarende til en oversøgning på 24 elever sammenholdt med kapaciteten på 12 klasser.

Administrationen finder det sandsynligt, at der ud af de 384 ansøgere vil være en gruppe, som i stedet ville have valgt en 2-årig stx, såfremt denne uddannelse havde været udbudt i Odense. Tilsvarende vil administrationen forvente, at der blandt de 118 øvrige ansøgere til Odenses hf-udbud kunne tænkes at være nogle ansøgere, som i stedet ville have foretrukket en 2-årig stx.

Administrationen vurderer på den baggrund, at der sandsynligvis vil være et elevgrundlag for et 2-årigt stx-udbud på HF & VUC FYN. Det bemærkes i den forbindelse, at der i en by som Aalborg optages ca. 110-130 elever årligt på det 2-årige stx-udbud i byen (Aalborg City Gymnasium). Det bemærkes desuden, som berørt tidligere, at elevgrundlaget for ungdomsuddannelsesuddannelserne i Odense by erfaringsmæssigt også omfatter unge fra hele Fyn, hvorfor en 2-årig stx ligeledes kunne tænkes at tiltrække ansøgere fra det øvrige Fyn, ud over Odense.

Indvirkning på eksisterende udbydere

Det er administrationens vurdering, at et 2-årigt stx-udbud ledsaget af en kapacitetsbegrænsning på HF & VUC FYNs hf-udbud i Odense kun i begrænset omfang vil reducere optaget hos de resterende hf- og stx-udbydere i Odense og på Fyn i øvrigt. Det skyldes, at administrationen finder det sandsynligt, at størstedelen af elevforskydningen vil komme fra det store hf-udbud på HF & VUC FYN. Udover selve antallet af elever, så lægger administrationen til grund for sin vurdering, at uddannelsen i givet fald, belært af erfaringerne fra de nuværende udbud, vil rette sig mod de lidt ældre unge, der af forskellige grunde er under tidspres og gerne vil have adgang til en lang videregående uddannelse efter to år. Denne lidt ældre gruppe af unge findes i højere grad på hf-udbud på voksenuddannelsescentre end på hf-uddannelser udbudt på almene gymnasier.

På den anden side må det også forventes, at der med den nuværende hf-struktur, vil være unge på hele Fyn, som kunne være interesseret i en toårig ungdomsuddannelse, der giver mulighed for at søge videre på lang videregående uddannelse uden at skulle tage en udvidet fagpakke som på hf.

Administrationen vurderer på den baggrund også, at der vil være en sandsynlighed for, at et 2-årigt stx-udbud i Odense i begrænset omfang vil kunne tiltrække unge, der ellers ville søge ind på de mere udsatte hf-uddannelser i Middelfart, Glamsbjerg, Svendborg og Nyborg. Det vil i givet fald bidrage til yderligere centralisering af de fynske uddannelsesaktiviteter i Odense.

Børne- og undervisningsministeriet er i gang med at få udarbejdet en evaluering af hf-reformen, som forventes at være færdig ultimo 2021. Det må forventes, at bl.a. problemstillingen omkring overgangen mellem hf og lange videregående uddannelser vil blive adresseret som følge heraf. Derfor taler de almene gymnasier på Fyn for, at en eventuel oprettelse af et 2-årigt stx-udbud afventer evalueringen af hf-reformen og de tilpasninger af hf-uddannelsen, der formentlig vil følge heraf. Administrationen bemærker i den sammenhæng, at det formentlig først vil være i 2022 eller senere, at eventuelle tilpasninger kan træde i kraft.

Relevans for regionsrådets mål for uddannelse og arbejdskraft

I Region Syddanmarks handlingsplan for uddannelse og arbejdskraft indgår målet "Flere skal gennemføre en videregående uddannelse". Det forholder sig således, at andelen af borgere i Syddanmark, der har en lang videregående uddannelse er markant lavere end på landsplan. Derimod svarer andelen af syddanskere med en kort eller mellemlang videregående uddannelse nogenlunde til landsgennemsnittet.

HF & VUC FYN skriver i deres ansøgning, at de hvert år oplever studerende på den 2-årige hf, der er særligt kompetente til og målrettede efter at søge en lang videregående uddannelse efter endt hf-eksamen, men som ikke umiddelbart har adgang dertil med den nuværende hf-struktur. De beskriver en gruppe af lidt ældre unge, som af forskellige årsager er kommet senere i gang med en ungdomsuddannelse, gerne vil tage en lang videregående uddannelse og oplever et tidspres.

Administrationen vurderer, at det er positivt, at HF & VUC FYN tager initiativ til at etablere en uddannelse, som pt. ikke udbydes på Fyn og dermed vil bidrage til, at flere tager en lang videregående uddannelse. Det er desuden positivt, at HF & VUC FYN har blik for en målgruppe, der hverken passer helt ind på den 3-årige stx-uddannelse eller den 2-årige hf-uddannelse. Administrationen finder det således sandsynligt, at en 2-årig stx-uddannelse i højere grad end de eksisterende udbud på Fyn vil kunne tiltrække og fastholde denne gruppe af unge i uddannelse.

Samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed

Administrationen vurderer, at etableringen af et 2-årigt stx-udbud på HF & VUC FYN angiveligt ikke vil være forbundet med nogen større investeringer. HF & VUC FYN råder bl.a. med sin store hf-aktivitet i Odense allerede over de fornødne lærerkræfter og faciliteter. Hvis de potentielle elever, som forventet, primært vil komme fra egne rækker, vil HF & VUC FYN let kunne frigøre lokaler til et nyt udbud, hvis de ikke allerede har ledige lokaler på nuværende tidspunkt.